Raadsvoorstel

Jaar	Zaaknummer
2025	347442-2025

Onderwerp:

DAEB aanwijzing ten behoeve van lening ver- en nieuwbouw Innovatiecentrum

Portefeuillehouder: J. Bos

Team: Programma Emmen Vernieuwt

H.W. Brongers, telefoonnummer 140591

Aan de gemeenteraad

Voorgesteld besluit

In relatie tot de te verstrekken lening ten behoeve van de realisatie en exploitatie van het Innovatiecentrum, stichting Greenwise Campus conform bijlage 1 als Dienst van Algemeen en Economisch Belang (DAEB) aan te wijzen.

Bijlage(n)

1. DAEB aanwijzingsbesluit

Stuk(ken) ter inzage

1. Collegebesluit d.d. 18 november 2025 en de daarbij behorende stukken
2. Memorandum Simmons en Simmons (geheimhouding)
3. Rentevoordeel (geheimhouding)

jaar	Zaaknummer
2025	347442-2025

1. Inleiding

Stichting Greenwise Campus is voornemens het Innovatiecentrum aan de Eerste Bokslootweg 1 te Emmen te verbouwen en te vergroten. Hiervoor heeft de stichting d.d. 13 juni 2025 bij de gemeente het verzoek ingediend voor aanvullende financiering in de vorm van een kortlopende overbruggings-financiering van maximaal € 5 miljoen en een langlopende lening van maximaal € 7 miljoen. Uw college heeft op 23 september 2025 besloten de gemeenteraad voor te stellen de gevraagde financiering onder voorwaarden te verstrekken. De gemeenteraad heeft op 30 oktober 2025 besloten de financiering beschikbaar te stellen.

Op 1 september 2025 heeft Simmons & Simmons (advocatenkantoor) een advies uitgebracht over de vraag of sprake zou zijn van staatssteun. In het advies is aangegeven dat niet kan worden uitgesloten dat de lening staatssteun in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU, oplevert. Vervolgens heeft Simmons & Simmons op 1 oktober 2025 in een voorlopig advies aangegeven dat de gemeente de stichting waarschijnlijk kan belasten met de uitvoering van een DAEB die bestaat uit de realisatie en exploitatie van het Innovatiecentrum. Uit het vervolgadvies (memorandum) van 12 november 2025 van Simmons & Simmons (bijlage 2) kan worden opgemaakt dat de realisatie en exploitatie van het innovatiecentrum als een DAEB aangewezen kan worden, en de daarmee verband houdende staatssteun rechtmatig kan worden verleend in overeenstemming met het DAEB-vrijstellingsbesluit van de Europese Commissie. Daarvoor is nodig dat een DAEB-aanwijzingsbesluit wordt genomen in lijn met de voorwaarden van het DAEB-vrijstellingsbesluit.

Gelet op het voorgaande wordt dan ook voorgesteld om, in relatie tot de te verstrekken lening ten behoeve van de realisatie en exploitatie van het Innovatiecentrum, stichting Greenwise Campus als DAEB aan te wijzen.

2. Beoogd effect

De door de stichting Greenwise Campus benodigde financiering conform wet- en regelgeving mogelijk te maken, zodat het Innovatiecentrum gerealiseerd kan worden.

3. Argumenten

1.1 Door stichting Greenwise Campus ten behoeve van de realisatie en exploitatie van het Innovatiecentrum als een DAEB aan te wijzen, kan de door stichting Greenwise Campus gevraagde lening voor het Innovatiecentrum worden verleend.
Uit onderzoek blijkt dat er sprake is van staatsteun. Staatssteun kan op een rechtmatige wijze worden verleend als wordt voldaan aan de voorwaarden van het besluit van de ‘Europese Commissie voor de compensatie van diensten van algemeen economisch belang’ (DAEB-vrijstellingsbesluit). Een DAEB kan worden opgedragen als de betreffende dienst niet, of niet onder dezelfde voorwaarden, door de markt wordt geleverd, en het algemeen belang daardoor niet kan worden gediend.

Door stichting Greenwise Campus te belasten met de uitvoering van de DAEB is er sprake van geoorloofde staatssteun. Bij een DAEB gaat het er kort gezegd om dat een overheid een onderneming belast met de uitvoering van een dergelijke dienst, steun mag verstrekken ter compensatie van de netto-kosten die worden gemaakt om de DAEB uit te voeren, rekening houdend met een redelijke winst.

De gemeenteraad kan de stichting belasten met de uitvoering van de DAEB die bestaat uit de realisatie en exploitatie van het Innovatiecentrum voor de specifieke activiteiten die in dat kader in het projectplan en in de businesscase zijn opgenomen. Hiervoor is het nodig om een DAEB aanwijzingsbesluit te nemen. Dit besluit ligt nu ter besluitvorming voor.

1.2 Stichting Greenwise Campus kan hierdoor gecompenseerd worden voor de netto-kosten, rekening houdend met een redelijke winst, voor de uitvoering van de DAEB.
De compensatie bestaat uit de netto contante waarde (bijlage 3) van het verschil tussen de in rekening te brengen rente en de marktconforme rente voor de lening (bepaald op basis van de Mededeling rentes; basisrente die de Europese Commissie regelmatig vaststelt met een opslag. In dit geval de hoogst mogelijke opslag uit de Mededeling rentes – uitgegaan van het hoogste risicoprofiel). De gemeente heeft het rentevoordeel bepaald op € 12.470.791 over genoemde 25 jaar. Voor de volledigheid: dit is niet het nominale bedrag van de lening, maar het rentevoordeel over 25 jaar.

Voor de berekening van de toegestane compensatie zal rekening moeten worden gehouden met 1) de kosten voor de realisatie, 2) de exploitatiekosten en 3) de exploitatiebaten, rekening houdend met een redelijke winst. Dit heeft betrekking op 25 jaar. De looptijd van de lening is weliswaar 40 jaar maar aangezien na 25 jaar de rente wordt herzien, wordt voor de duur van de oplegging van de DAEB daarbij aangesloten. Na 25 jaar, als de nieuwe rente wordt bepaald, zal een nieuwe staatssteuntoets moeten plaatsvinden, en waar nodig de DAEB worden aangepast en opnieuw vastgesteld. Het DAEB-aanwijzingsbesluit dat de gemeente in dit kader wil vaststellen, geldt dan ook voor 25 jaar. Op basis van voornoemde uitgangspunten wordt een exploitatieoverzicht gemaakt over 25 jaar.

1.3 In het (concept)aanwijzingsbesluit zijn bepalingen ten aanzien van de oplegging van de DAEB opgenomen.
Deze bepalingen betreffen de duur van de oplegging (25 jaar), de wijze waarop overcompensatie wordt voorkomen, hoe overcompensatie wordt teruggevorderd en bepalingen over het scheiden van de boekhouding in verband met andere activiteiten van de stichting Greenwise Campus.

1.4 Stichting Greenwise Campus dient jaarlijks te rapporteren over de kosten en baten.
Uit het aanwijzen van de DAEB vloeit de verplichting voort om controle uit te voeren bij stichting Greenwise Campus om te waarborgen dat er geen overcompensatie - dus meer steun wordt verleend dan de nettokosten en redelijke winst – plaatsvindt. Overcompensatie moet worden teruggevorderd (of verrekend). Dat betekent dat de stichting de overcompensatie moet aan de gemeente moet betalen. Uitgangspunt hierbij is om de administratieve lasten voor de stichting zoveel mogelijk te beperken. Dit doen we door, met betrekking tot de verplichting hiertoe in de leningsovereenkomst, aan te sluiten bij de verplichting in het DAEB aanwijzingsbesluit.

4. Kanttekeningen
1.1 Tegen het aanwijzingsbesluit kan bezwaar en beroep worden ingesteld.
Het DAEB-aanwijzingsbesluit betreft een besluit in de zin van artikel 1:3 Awb en dus is het mogelijk voor belanghebbenden om hiertegen bezwaar en beroep in te stellen.

1.2 Derden kunnen ook een klacht tegen het aanwijzingsbesluit indienen bij de Europese Commissie.
De Europese Commissie kan een dergelijke klacht onderzoeken. Dat kan leiden tot een besluit dat geen sprake is van onrechtmatige steunverlening of tot een besluit dat sprake is van onrechtmatige en onverenigbare steun. In dat laatste geval moet de steun, inclusief rente, worden teruggevorderd. Tegen een besluit van de Europese Commissie staat beroep open bij het Gerecht van de EU, en tegen een arrest daarvan staat hoger beroep open bij het Hof van Justitie van de EU.

5. Financiën
Dit voorstel heeft geen financiële consequenties. De gemeenteraad heeft reeds op 30 oktober 2025 de vereiste gelden voor de te verlenen lening ter beschikking gesteld.

6. Uitvoering
Na aanwijzing van de DAEB door de gemeenteraad op 18 december 2025 kan in januari 2026 een besluit door uw college worden genomen over het aangaan van de leningsovereenkomst. Na besluitvorming wordt stichting Greenwise Campus op de hoogte gesteld. Daarnaast wordt het aanwijzingsbesluit in het gemeenteblad bekendgemaakt.

Ter volledigheid zijn de onderliggende (financiële) stukken aan dit voorstel toegevoegd. Deze informatie is verzameld om te kunnen beoordelen of er in dit geval een DAEB kan worden opgelegd om zodoende de lening rechtmatig te kunnen verstrekken.

Een concept-besluit is bijgevoegd.

Emmen, 18 november 2025.

Burgemeester en wethouders van Emmen,

de gemeentesecretaris,	de burgemeester,
N.A. Plantinga	H.F. van Oosterhout

Jaar	Zaaknummer
2025	347442-2025

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Emmen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 18 november 2025,

besluit:

1. In relatie tot de te verstrekken lening ten behoeve van de realisatie en exploitatie van het Innovatiecentrum, stichting Greenwise Campus, conform bijlage 1, als Dienst van Algemeen en Economisch Belang (DAEB) aan te wijzen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 18 december 2025.

de griffier,	de voorzitter,
S. Engelen	H.F. van Oosterhout